

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Narodne manjšine

Vse kaže, da bo manjšinski dvoboj v Zenevi zelo oster. Nemčija nastopi v vlogi tožilca. Mesece se je že po tisku in diplomaciji s sistematičnim obstreljevanjem sovražnih postojank pripravljala na zenevski sestanek. Na obtožni klopi sedi Poljska. Pred par dnevi je tudi ona odgovorila z bobnečim strelom, s katerim je naznanila, da je pripravljena na napad. Usoda nemške narodne manjšine na Poljskem bo zmagoslavni pokal, katerega bo odnesel zmagovalček na tem zanimivem političnem turnirju.

Mi smo že enkrat na tem mestu povedali, kaj mislimo o nemških pritožbah in o njih opravičenosti. Licemerske ali ne, Nemčija se je poslužila popolnoma korektno pravice, da se pri nalašč zato postavljenem razsodišču zavzame za narodno manjšino, o kateri misli, da je nesrečna. Vivant sequentes! Živelj posnemalci! Toda uspeha od zenevske debate ne pričakujemo veliko, vsaj ne, v kolikor se tiče narodnih manjšin sploh, oziroma, v kolikor bi imela služiti, da se izcimijo neka splošna etična načela, katera naj bi vsaka država lojalno in iskreno sprejela ter napram svojim manjšinam tudi izvajala. Tako bo zopet enkrat veliko šundra, rana pa bo ostala odprta.

Po vseh dosedanjih izkušnjah ravno na tem polju smemo soditi, da je danes ni narodne manjšine — razen onih v oddaljenih krajih, kot so Irak, Burma, Turkestan in Kitajska — za katere bi se katerakoli država — članica Društva narodov zavzela iz iskrene nesebičnosti. Narodne simpatije uživajo neoporečno mnogo simpatij, vendar izvirajo ta nesebična čustva večinoma le iz nepolitičnih humanitarnih krožkov, kojih glas le redko kdaj doseže mednarodno-politična omizja. Koliko jih je recimo pa med nami, če smo popolnoma odkriti, katere bi usoda goriških Slovencev ali koroških Slovencev tako pretresla, da bi bili pripravljeni do največjih žrtve? Glede tega se ne smemo udajati nikakim iluzijam in ne delajmo si nobenih komplimentov. Narodne manjšine so v mednarodni politiki bile, na žalost še, in mi bi morali zastaviti vse sile, da nehajo biti borzno blago na mednarodnih konferencah. Narodne manjšine so bile, so še in še bodo moralničen suknič, s katerim državniški naše dobe in stare šole tako lahko pokrijejo tudi najbolj neokusna in nemoralna počenja. To velja za nemško pritožbo proti Poljski ravnotako kakor za jadicovanje madžarskih politikov o tragediji, ki je zadela Madžare vsled trianonskega miru. Iz tega sledi, da je zenevsko razsodišče sicer zelo koristna ustanova, toda duh, v katerem se prednašajo pritožbe in v katerem se izrekajo razsodbe, če se sploh izrečejo, je še duh svetih aljans ali dobe, ki izumira.

Imamo namreč vtis, da je manjšinsko vprašanje v vsej svoji sodobni tragiki plod nacionalizma, ki je po našem mnenju zadnji življenjsko-odporni izbruh liberalne dobe in liberalnega mišljenja. Smer, v katero se razvija sodobno človeštvo, kamor kažejo vsi socialni in gospodarski idejni pokreti, gre v nasprotno stran, proč od liberalizma, ki bo izdihnil na razvalinah, katere je tekoma stoletne nadvlade v Evropi nakopičil. Preganjanje in poniževanje manjšin je plod sodobne herezije nacionalizma. On vidi le eno dobro, pozna le en motiv za delo, prizna le eno plačilo za svoj trud in ima le eno merilo za etično vrednost človeških dejanj. Nacionalizem gazi v zasledovanju svoje fante morgane vse, božje in naravne pravice, etične zakone, on rekvirira zase najčistejše plovce človeške duše in zahteva zase in samo zase najbolj plemenita čustva človeškega srca.

Seveda je odpor narodne manjšine proti absolutizmu vladajoče večine, ki se mu predstavlja z bakljo poganjskega nacionalizma v roki, ravnotako pod vplivom iste nacionalistične ideologije, torej brezusmiljen in brezobziren. Zase ima manjšina le pravico slabejšega. Svetovna vojna nam je v tem pogledu prinesla zanimiva odkritja, ki bodo zanimala sociologe. Iz bivših narodnih manjšin so postale vladajoče večine, iz bivših vladajočih narodov so nastale narodne manjšine. Na dnu se ni spremenilo nič. Duh je ostal isti. Prejšnjim narodnim manjšinam se ni bilo treba naučiti ničesar novega za novo vlogo, ki so jo prevzele. Mi smo uverjeni, da bi se Nemci na Poljskem, ki se danes upirajo pritisku nacionalistične večine, z lahkoto uživali v vlogi narodnih zatiralcev, če bi jim zgodovina odprla zato priliko!

S tem nočemo izreči nobene meritorne sodbe o dejanskem stanju te ali one manjšine. Hočemo samo podčrtati vir, odkoder izhaja vse zlo in vsa manjšinska tragedija. Delo, ki ga vrši DN je podobno delu, ki ga vrši zdravnik, ki obvezuje rane. Mi bi pa nasprotno radi, da bi sploh ne prišlo do ran, če bi se odstranila ognjišča, odkoder izvirajo prepri. Te garancije nam Društvo narodov vsaj v sedanjih obliki ne daje. Ono samo zaslišno krpa razdore, temeljnega zla se pa ne dotika.

Rekli smo, da vidimo okrog sebe polno dokazov za to, da se bližajo časi, ko bomo do umeli bolj kot pa dosedaj organsko skupnost človeškega rodu. Solidarističen čut, ki bo korist posameznika podredil potrebam skupine, bo premagal tudi izrodke nacionalizma. Solidarizem, socialno čustvovanje in pojmovanje, to so pa le imena, ki jih je znanost iznašla, da slabše pove vsebino besede krščanske ljubezni do bližnjega. In samo ta, združena z poetičnim čutom za pravičnost, bo rešila manjšinsko

Kulturnobojna diktatura v Litvi

Izvirne informacije naše baltiške dopisnice

Kaunas, jan. 1931.

V decembru 1926. leta je po vojaški revolти prišla na vlado znana Voldemarasa nacionalistična stranka, ki v parlamentu med 85 poslanci ni imela več kot 3 mandate. Ministrski predsednik Voldemaras je hotel za svoj režim pridobiti katoliško prebivalstvo in zlasti duhovščino, ki je do tedaj povečini pripadala krščansko demokratski stranki. V ta namen je na hitro roko jeseni 1928. leta sklenil s sveto stolico konkordat, ki naj bi mu pridobil simpatije katoliškega prebivalstva. V Litvi je namreč 86% prebivalstva katoliške vere. Trik Voldemarasa se je zdel posrečen, ker se je res zdelo, da ima nacionalna stranka predjem splošne narodne interese v vidiku. Teda zvijača je postala očitna, kakor hitro se je zaznalo, da Voldemaras svojevoljno razlaga člene konkordata; dolžnosti, katerih se je obvezal, pa sploh ni hotel spoštovati.

Diktator je najprej udaril po krščanskih strokovnih organizacijah in je uničil njihovo združništvo. Potem je dal zapreti veliko število katoliških zasebnih gimnazij, v kar so mu pripomogli umetno insecinirani dijaški štrajki. Lansko jesen pa je nacionalistična vlada prepovedala vse katoliške dijaške organizacije, da tako onemogoči katoličanom vzgajati lastno inteligenco.

Ta samovoljnost in nasilje proti katoliškim organizacijam, ki so se vedno odlikovale po svojem klenem patriotizmu, je strašno razbu-

rilo katoličane. Litavski škofje so pred dvema mesecema izdali skupen pastirski list, v katerem so v polnem soglasju s papeškim nuncijem korak vlade ožigosali kot kršenje konkordata in zahtevali, da se katoliške dijaške organizacije zopet dovolijo. Oficijozno vladno glasilo »Lietunos Aidase« je na nečuten način odgovorilo, češ, da gre za »bevskanje psa, ki laja na meseca«. Ker so se študentje postavili za čast škofov, je vlada dala zapreti njihove voditelje. V par tednih bodo postavljeni pred vojno sodišče in je pričakovati, da bodo posamezni obsojeni na kazen kakih 10 let.

Ker je šlo strašno razburjenje po deželi, ki je našlo vendarle še oporo v katoliški akeiji, se je vlada odločila, da jo zatre z vsemi pripadajočimi organizacijami. Dne 22. decembra, torej tik pred božičem je notranje ministristvo izdalo naredbo, s katero se razpuščajo vse katoliške organizacije. Poslej obstojajo samo še verske kongregacije, ki se pa seveda ne smejo pečati ne s poukom, ne vzgojo, ne dobrotelstvom in še manj s športom. Zanimivo je, da je prepovedan tudi tretji red sv. Frančiška in to radi tega, ker je vzdrževal nekatere privatne bolnišnice.

Litavski katoličani se sprašujejo, kje in s čemu je danes še kaj takega mogoče, razven v Sovjetski Rusiji. To je trpko vprašanje, zlasti, ako se ve, da so kulturni boj v deželi organizirali katoličani in ga vodijo katoličani. Kajti predsednik sam se imenuje katolik in večina

ministrov je katoliško krščenih. Kaj nam bo prineslo novo leto? Bojim se, da nič dobrega, kajti naš litavski katoličan je nezaveden in so mu vzeli vse, še predno mu je bilo mogoče povedati, za kako velike dobrine gre. Poleg tega nimamo svobode mišljenja, nimamo svobodnega časopisja, smo brez političnega zastopstva, nad deželo vlada vojaško obsedno stanje, imamo vojno cenzuro, vojno sodišče, parlament pa je že od leta 1927. razpuščen, ne da bi bilo upati, kdaj bodo razpisane nove volitve. Sedanji režim jih čisto gotovo ne bo razpisal, ker dobro ve, da bi ljudstvo, ako pride do besede, pomedlo z nasilniki.

Kakšno mišljenje preveva vlado, je povedal zunanji minister g. Caunius. Pred kratkim je namreč izjavil, da se v konkordatu zagotovljena teološka filozofska fakulteta (art. XIII), brez vsega lahko »reformira« v tem smislu, da se enostavno reducira, ker v slučaju konflikta Vatikan itak nima armade... Ko ga je zbran Deželni svet (Apskrities virsininkai) vprašal, ali diktatorski režim zunanje politično ne škoduje Litvi, je minister to sicer odkrito priznal, a je takoj pomirjevalno pristavil, da se ta minus izenači z bojem proti klerikalizmu, ki v Evropi ni popularen...

Radi teh dogodkov je pričakovati, da pride v najkrajšem času do popolnega preloma s sveto stolico. Ema Wilimajte.

Krasen razmah naše trg. mornarice

Uspešno tekmovanje jadranske plovitbe in inozemskimi parobrodni društvi

Sušak, 15. jan. Kakor je znano, Jadranska plovitba uspešno tekmuje z ostalimi parobrodni društvi v državi, pa tudi z inozemskimi, posebno z družbo Lloyd Triestino. Posebno se je med Jadransko plovitbo in družbo Lloyd Triestino pojavila tekma za prevoz blaga v grške in levantske luke. Stremljenje Jadranske plovitbe in njenega ravnatelja Durbešića je šlo za to, da si v prvi vrsti pridobi Jadranska plovitba zaupanje grških in levantskih trgovskih in pomorskih krogov. Ko je to dosegla, je družba vedno bolj usmerila svoj promet v grške in levantske luke. Minulo leto je Jadranska plovitba v tem pogledu imela zelo lep

uspeh, ker je začela prevažati v Grčijo in Levant češkoslovaški sladkor. Prevoz češkoslovaškega sladkorja je bil dozdaj naravnost monopol družbe Lloyd Triestino. Lloyd je napel vse svoje sile, da si zopet pridobi prevoz sladkorja ter je znižal prevozne oene za sladkor z vsemi taksumi na 650 Din za vagon. Tukašnji trgovski in pomorski krogi pričakujejo z največjim zanimanjem, kaj bo napravila Jadranska plovitba. Če bo našla podporo pri merodajnih faktorjih, bo z uspehom vodila borbo za našo zastavo. Opirala se bo lahko na dobri glas, ki ga uživa v Grčiji in Levantu.

Grško-bolgarsko zблиžanje

Venizelos pokorno izvršuje nalog, ki ga je dobil v Rimu

Sofija, 15. jan. AA. Bolgarska agencija poroča: Poluradni »Demokratski zgovor« piše o grško-bolgarskih pogajanjih, ter naglašajo miroljubno tendenco bolgarske vlade. Nato omenja nedavne izjave grških državnikov, posebno predsednika Venizelosa, iz česar se more sklepati, da stremijo ustvariti arbitražno sodišče glede grško-bolgarskih spornih vprašanj. Grška vlada je poslala bolgarski vladi predlog, ki ga je le-ta proučila z največjo pažnjo. Nato je bolgarska vlada poslala grški vladi predlog, ki naj bi po pisanju listov služil kot baza za arbitražne sklepe. Od tega je poteklo več kot mesec dni, a grška vlada še ni dala odgovora.

Bolgarska vlada je stavila neke pogoje za arbitražno reševanje spornih vprašanj, ki se morajo rešiti predno se pristopi k arbitraži. Bolgarija zahteva namreč, da se izločijo iz arbitraže nekatera vprašanja, ki jih Grčija zahteva, kakor n. pr. odškodnina za vojno škodo, kar se mora po mišljenju bolgarske vlade reševati po sklepu haaškega razsodišča glede reparacijskih zahtev. Dalje je tu vprašanje gozdov na Rodopskem pogorju, ki ga Bolgarija smatra za interno bolgarsko vprašanje. Čim bodo rešena vsa ta vprašanja, je Bolgarija pripravljena predložiti vsa ostala vprašanja arbitraži.

Italijanski pritisk proti vzhodu

Znani italijanofil Avarescu intrigira v Rimu

Rim, 15. jan. Z Italijanski tisk kaže v poslednjem času ogromen interes za politične razmere v Romuniji. Ne briga se toliko za vlado Minoresca, nego za posojilo, ki ga namerava romunska vlada najeti v Franciji. Pričakujejo spremembe vlade v Romuniji, piše »Lavoro fascista«, da je bivši predsednik romunske vlade Avarescu, ki je iskren prijatelj Italije, prišel v Rim. Svojo vrnitev v Bukarešto bo pospešil, ker se pripravlja, da ponovno pride na vlado. Izdelal je proglas, ki ga bo naslovil na romunski narod. V tem proglašenju razlaga svoj program. Predvsem namerava sanirati držav-

ne finance in posvetiti pozornost pobijanju odira-nja. »Lavoro fascista« je mnenja, da so razmere v Romuniji take, da bi moglo priti do sestave koncentracijske vlade, ki bi ji bil na čelu Avarescu. Dalje »Lavoro fascista« poroča, da je predsednik liberalne stranke Duca pripravljen, da omogoči sestavo takšne vlade. Liberalci bi sami sestavili ali koalicijsko ali koncentracijsko vlado, toda pod pogojem, da bi se takoj ukinila Maniueva upravna reforma, ki preveč obremenjuje državni proračun. Razen tega zahteva liberalna stranka, da se uprava v državi poenostavi.

Sestanek Briand-Henderson

Oba ministra sta se pogovarjala o poljsko-nemškem sporu

Pariz, 15. jan. kk. »Echo de Paris« piše, da je Henderson včeraj obljubil Briandu, da bo storil vse, da bi pripravil Berlin do zmernosti. Londonški Foreign Office smatra nemške zahteve nasproti Poljski za pretirane. »Matin« izjavlja, da bosta Nemčija in Poljska smeli v Zenevi neomejeno brniti svoje teze, vendar bosta morali ostati v okviru pogodb, ki jima nalagajo ne samo pravice, temveč tudi dolžnosti. Poljska je itak pripravljena, popraviti vsjo škodo, ki je bila prizadeta nemški manjšini. Nemčija torej v interesu evropskega sporazuma ne sme poostri konflikt brez potrebe. Nasproti tem oficijoznim glasovom pa levičarski ilisti napadajo poljsko vlado radi volivnega terorja. Radikalna »Republique« piše, da se je oficijelna Poljska pri zadnjih volitvah ne samo nasproti nemški manjšini, temveč tudi nasproti vsem, kar je

demokracija, pregrešila na najsrmatnejši način. Tako postopanje je do neznanosti poostriilo s svojimi neskončnimi šikanami že itak nemogoči položaj v Gornji Sleziiji.

Tajna pogodba med Italijo-Nemčijo-Rusijo

Pariz, 15. jan. kk. V Parizu izhajajoči list emigrantov »Renaissance« trdi, da se je sklenila med Nemčijo, Italijo in Rusijo tajna pogodba o zgraditvi ruskega brodograjskega podmorja v Črnem morju. Načrti za ruske podmornice so bili napravljeni v Nemčiji, v Italiji pa se bodo podmornice gradile. Če sedaj je bilo poslanih v Nikolajevsk posameznih delov za podmornice nič manj kakor za 100 do 120 podmornic. Tri podmornice so že v službi in so pod nemškimi poveljstvom. Nemški admiral Kuhlmann bo pozneje prevzel poveljstvo nad vsemi ruskimi podmornicami. Slična pogodba se je med imenovanimi tremi državami sklenila tudi za zgradbo vodnih letal.

Velikodušno kraljevo darilo

Belgrad, 15. jan. AA. Nj. Vel. kralj je blagovolil darovati društvu za izboljšanje naselbine »Kralja Aleksandra Karagorgjeviča« znesek 10.000 Din za izvršitev njegovih humanitarnih nalog.

Po zatonu

„Novega lista“ - eksil

Trst, 15. jan. Z. »Popolo di Trieste« poroča, da sta urednika zadnjega slovenskega »Novega lista« in »Hrvaškega puškega prijatelja« dr. Besednjak in dr. Biteznič odpotovala iz Gorice in se preselila v inozemstvo.

Napredovanja in imenovanja

Belgrad, 15. jan. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog ministra zunanjih zadev in s soglasjem predsednika ministrskega sveta povišan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v 1/2a v Londonu Gjorgje Djurić, izredni poslanik in pooblaščen minister v 1/2.

Belgrad, 15. jan. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je na predlog predsednika ministrskega sveta sta postavljena za policijskega svetnika I. razreda v Ljubljani v 1/4 Karel Pestovšek, svetnik mestne policije v Mariboru, in za šefa državne bolnišnice v Sarajevu v 1/4a dr. Handija Karamehmedović v 1/4.

Naše trgovske razstave v tujini

Belgrad, 15. jan. m. V trgovinskem ministristvu je izdelan pravilnik o zgradbi stalnih trgovinskih razstav v vseh važnejših inozemskih središčih. Do sedaj sta taka dva muzeja v Newyorku in v Ate-nah. Izkazala sta se kot izvrstno sredstvo za propagando.

Smrt

nemškega parlamentarca

Münster, 14. jan. Umrli je Karel Herold, najstarejši poslanec nemškega parlamenta v starosti 82 let. Herold je bil član centra in poslanec od l. 1889. dalje. Pri otvoritvi sedanjega parlamenta je fungiral kot starostni predsednik. S Heroldom izginja iz nemškega parlamenta ena najmarkantnejših osebnosti, centrum pa zgubi v njem mogočno oporo, ker je predstavljal živo tradicijo in jako uvaževano in spoštovano vez z mlajšo politično generacijo.

Poljsko-rom. pogodba

Zeneva, 15. januarja. AA. Romunski minister zunanjih zadev in poljski minister zunanjih zadev Zaleski sta podpisala ob 10.50 pogodbo, s katero se podaljša pogodba o prijateljstvu in zvezi med obema državama za dobo 5 let. Pogodba se avtomatično podaljša, če se ne odpove eno leto, preden poteče. Ta pogodba je stopila v veljavo mesto pogodbe iz leta 1926.

Oustricov smrad se širi

Pariz, 15. jan. kk. V Oustricovi aferi je prišlo do novega škandala. Dognalo se je namreč, da je davčni uradnik Augo, ki je imel uradni nalog, da kot davčni kontrolor nadzoruje banko, prejemal od Oustrica stalno mesečno plačo. Razen tega je imel v banki odprt visok privatni konto. Neki rav-natelj Oustricove banke, ki je to odkril, je še dostavil, da se taka praksa vrši pri vseh bankah.

Dunajska vremenska napoved. Različno oblačno. Ponekod lahke padavine. Višja temperatura. V južnih Alpah večinoma jasno, mirno vreme.

Neusmiljena borba proti slovenski duhovščini

Dunaj, 15. jan. Dopisnik švicarskega lista »La Gazette de Neuchâtel«, ki se je mudil skoraj en mesec v Italiji, posebej pa je svojo pozornost posvetil položaju narodnih manjšin, piše v številki dne 13. t. m. sledeče:

»Tako na prvi pogled se jasno vidi, da režim gleda na obmejno bodisi nemško bodisi slovensko ozemlje z golimi stališči njegove strategične vrednosti. Zato ga hoče za vsako ceno v čim krajšem času poitalijančiti in je zlasti v zadnjem času svoj trud v tem oziru naravnost podnesel. Ker ima domači jezik svojo največjo oporo v cerkvi, je fašizem začel, ne oziraje se na konkordat, generalni naskok na slovensčino v cerkvi in na domačo duhovščino. Predvsem pa velja gonju častitljivi osebi goriškega metropolita dr. Sedeja.«

»Na čelu protislovenske protiduhovniške kampanje stoje novi prefekt Tienzo, kvestor Modesti in konzul fašistov Avenanti. Modesti sovraži duhovnike sploh, najbolj pa slovenske duhovnike, katere kliče k sebi ad audiendum verbum in jih obsepa z najgršimi prikritimi. Napovedal jim je javno najhujši, brezobzirni boj brez usmiljenja. Slovensčino imenuje jezik, ki sploh ne zasluži imena kulturnega jezika, in da imajo celo Hotentotje lažje in boljše izraze, nego slovenski barbari. Nemoteno so lahko raznašali fašisti po Gorici sramotilne letake o goriškem nadškofu. Deset slovenskih duhovnikov imajo posebno znanomovanih, med temi pet, ki stoje skoraj že pred konfinkacijo.«

»Politični tajnik Avenanti, 30 letni mladenič, ki se je proslavil s svojim govorom dne 28. oktobra lanskega leta na telovadnem trgu v Gorici, kjer je javno oblatil nadškofa in pozivljaj laiste, naj gredo oboroženi do zob proti slovenskim duhovnikom, mobilizira zdaj proti slovenski službi božji učiteljstvo. Sklepal je shode učiteljstva po vseh okrajih in jim kategorično ukazal, da morajo odslej vsako nedeljo s šolskimi otroci v cerkev. Ko bo stopil duhovnik na prižnico in začel slovensko pridigovati, naj učitelji deci zapovedo, da zapusti cerkev, kjer pa obeta uspeh, naj deca obenem demonstrira proti duhovniku s tem, da pri tem naglas začne moliti ali pa peli v italijanskem jeziku. V treh mesecih imajo učitelji poročati tajniku o rezultatih. Učitelji, ki se ne bodo po tem ravnali oziroma ne bodo pokazali uspehov, bodo izgubili službo. Ta poizkus, izrabiti slovensko dečo pod pritiskom učiteljstva v borbi proti cerkvi in starišem, je nekaj edinstvenega v zgodovini borbe večinskega naroda z manjšino druge narodnosti in je v največjo sramoto evropski kulturi.«

»Obenem je Avenanti zapovedal pristašem fašizma po celi deželi, da službo božjo naravnost motijo, kar pomeni pozivanje k deliktju, ki ga italijanski kazenski zakonik kaznuje. Tako so fašisti celo na sveti večer, kakor n. pr. v št. Andražu pri Gorici v cerkvi nagajali, glasno govorili, kričali in pretli med službo božjo.«

Dopisnik švicarskega lista popisuje nato že itak znane dogodke v cerkvi sv. Ignacija v Go-

rici, kjer se je vršil izborni uspehi slovenski misijon. Fašiste, pravi, je razkačilo najbolj to, da je velika cerkev bila ves čas do zadnjega kotička nabasana goriških vernikov, kar pravijo, da je po 10 letih osvobođenja največja sramota za »najsvetejšo Gorico«.

Dopisnik piše dalje: »Režim se je odločil do skrajnega. Kvestor Modesti je izjavil, da ne bo miroval in toliko časa z vsemi sredstvi pritiskal na to ljudstvo, da bo zadnja barbarška slovenska kmetica iz hrbov, ko bo prišla v cerkev, pokleknila pred oltar in zahvalila Boga v lepodonečem italijanskem jeziku, da jo je rešil civilizirane slovenske duhovščine in barbarškega slovenskega jezika.«

»Ljudstvo ponekod spriču takega nasilja docela obupava, zaupa pa slejkoprej v Cerkev, da bo ta napad na duhovščino in na pravice vernega katoliškega ljudstva odbila. V cerkvi sv. Ignacija so za časa misijona pristopili k sv. zakramentom tudi taki možje, ki že po 15. 20 let niso bili pri spovedi, in bi jih lahko še mnogo, mnogo tisocev več, ako bi imeli dovolj slovenskih duhovnikov na razpolago. Če bi pa se fašizmu posrečilo domačo duhovščino uničiti, bi tega verskega življenja, ki je najgloblji in danes, ko je šola poitalijančena, edini vir kulture naroda, bilo konec.«

Dopisnik švicarskega lista končuje:

»To delo režima v obmejnih pokrajinah je delo proti narodnemu in svetovnemu miru in izpodkopuje temelje evropske kulture, ki je zgrajena na svobodi, enakopravnosti

Izseljevanje v Belgijo prepovedano

Bruselj, 15. jan. AA. Uradni list objavlja kraljevski dekret o priseljevanju v Belgijo. Inozemski delavci in nameščenci se ne smejo naseliti v Belgiji brez predhodnega dovoljenja ministrstva pravde. Oblastvo utemeljuje ukrep s tem, da je pričela v Belgiji naraščati brezposelnost in da narašča število inozemskih delavcev, ki se žele naseliti v Belgiji.

ČSR se pogaja z Vatikanom

Rim, 15. jan. kk. »Vatikanska korespondenca« piše o bivanju praškega nuncija, smgr. Ciriacija v Rimu sledeče: Imel je nalogo, poučiti papeža o verskem razvoju na Češkoslovaškem. Poročal je tudi o napredku, ki se je pokazal pri pogajanjih za preureditev obstoječega modusa življenja v konkordatu. Težko je pa še toliko, da ni verjeti, da bi kmalu prišlo do sklenitve konkordata, za kar dela navedena korespondenca odgovornega bistuističnega duha na vodilnih mestih Češkoslovaške. Nuncij se je s papežem končno razgovorjal tudi o zadnjem ljudskem štetju na Češkoslovaškem, iz katerega izhaja, da število katoličanov od l. 1924 dalje ni padlo, ker so se spreobrnitve izravnavale s številom odpadnikov. Korespondenca javlja, da je papež odobril poročilo nuncija in mu dal nalog, da sporoči češkoslovaškemu episkopatu njegovo voljo za podpisanje.

Kako bo hrmaril Steeg

Pariz, 15. jan. AA. Predsedstvo poslanske zbornice, ki je bilo včeraj izvoljeno, se bo jutri predstavilo poslancem.

Ni izključeno, da bo seja posvečena komunističnemu predlogu, ki poziva vlado, naj poskrbi, da bosta mogla aretirana komunistična poslanca takoj izvrševati svoj mandat. Eden teh poslancev se nahaja v zaporu, drugi pa je bil svojčas obsojen in je od tedaj neznanega prebivališča.

Ker se podobna vprašanja ponavljajo v vsakem zasedanju, vlada ne bo nanj odgovorila in bo stavila enostavno vprašanje zaupnice. Vlada bo zahtevala od zbornice, naj ima po osem sej na teden, popoldanske seje naj bodo posvečene razpravi o pospešitvi gospodarstva, dopoldanske pa državnemu proračunu.

Pariz, 15. jan. AA. Francoska zbornica je danes doletela delovni red. Vlada je zahtevala naj se prične že prihodnji teden s proračunski d. Senat je izvolil za predsednika Doumerja brez protikandidata.

Dr. Beneš - predsednik razor. konference

Praga, 15. jan. kk. Oficiozna »Prager Presse« poroča iz Zeneve, da se kandidatura češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Beneša za predsedniško mesto v razorožitveni konferenci odobrava skoro enoglasno. Tudi italijanska vlada ne bo stavila nobenih direktnih ugovorov, dasi bi morda rajša videla, da bi bil predsednik konference grški delegat Politis. Politis pa je pisal glavnemu tajništvu Društva narodov pismo, v katerem izjavlja, da nikakor ne bi sprejel kandidature, ki bi bila naperjena proti dr. Benešu, ki je njegov prijatelj in katerega kompetence in osebnost čeni zelo visoko. Kar se tiče Nemčije, se čuje, da namerava nemški zunanji minister dr. Curtius staviti samo formalne pridržke in da bo zadovoljen s tem, da se za podpredsednika razorožitvene konference predlaga zastopnik Danske. Nemški listi potem ne bodo mogli več trditi, da je politika varnosti zmogala nad idejo razorožitve. Tako so torej v Zenevi pripravljeni, da je izvolitev dr. Beneša za predsednika razorožitvene konference že naprej zagotovljena.

Iz španskega kaosa

Pariz, 15. jan. kk. Havas poroča iz Madrida, da se širijo tam vznemirljive vesti glede ustanovitve diktature, češ da je potreben energičen boj proti revolucionarni propagandi. Diktator naj bi bil znan general, ki se je odlikoval v Maroku, ki pa to ponudbo odklanja. Španskemu dvoru blizu stoječi list »Informaciones« izjavlja, da je vlada k temu koraku prisiljena radi pomanjkanja poguma monarhistov.

Vulkani bruha'o

London, 15. jan. kk. V argentinski pokrajini Lapoma je bilo več potresnih sunkov, ker so na novo izbruhili trije vulkani. Potres je zahteval številne človeške žrtve. V mestecu Cobres je ponoči nenadoma začelo padati goreče kamenje in vroča meteorna voda na hiše. Ljudstvo je prestrašeno zbežalo.

Pariz, 15. jan. AA. Ogujenik Popocatepetel v Mehiki je pričel bruhati. Več oseb je bilo ranjenih, ker jih je zadelo kamenje. Promet v bližini ognjnika je prekinjen.

Potres

Belgrad, 15. jan. AA. Davi ob 3.4.05 so zabeležili seizmografski aparati na tašmajdanski postaji katastrofalen potres v razdalji 9100 km. Maksimalno nihanje je bilo ob 3.41.35 in je znašalo 67 mikronov. Konec potresa je bil ob 5.20 Očitvidno gre za potres v Mehiki.

Mexico-City, 15. jan. AA. Po najnovejših vesteh je snočni potres za teval 6 človeških žrtev. Najhujše je prizadelo mesto Oaxaca. Hiše so se večinoma zrušile.

Drobne vesti

Belgrad, 15. jan. m. Za gospodarsko konferenco, ki bo v Bukarešti, so določeni kot naši delegati načelnik ministrstva za kmetištvo V. Stojković, šef zavoda za proučevanje zunanje trgovine dr. Tomišić in načelnik ministrstva za trgovino Pilja. Ta konferenca se bo vršila kot nadaljevanje konference agrarnih držav.

Belgrad, 15. jan. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje je na podlagi § 59 zakona o pobujanju nalezljivih bolezni in s soglasjem predsednika ministrskega sveta predpisal pravilnik o izoliranju obolelih in nadzorstvu nad zdravimi v hišah obolelih.

Curib, 15. jan. AA. Med Mörlem in Bitschem v dolini Röhne se je odkrila zemlja in zasula pet deklic. — Štiri deklice so ostale mrtve, dočim so peto s težkimi notranjimi poškodbami komaj rešili.

Ban dr. Marušič doma

Celje, 15. jan. AA. G. ban dr. Marušič se je davil ob 8 odpeljal z vlakom iz Slovenjgradca. Značilno za polovanje gospoda bana je, da so tudi kraji, kjer ni bil predviden oficijelni sprejem, priredili gospodu banu svečan sprejem. Kolodvor in poslopja na progi Slovenjgradec-Celje so bili okrašeni z zastavami.

V Velenju je bil izredno priščen sprejem. Na kolodvoru so bili zbrani zastopniki občine in duhovščine ter zastopniki delavstva in rudnika. Pri prihodu vlaka je rudniška godba zavrtila pozdravno koračnico. Najprej je pozdravil gospoda bana župan Lempelj, ki je izjavil, da je prebivalstvo te doline sprejelo akt. Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja z navdušenjem. Ta akt mu je vili novo vero v boljšo bodočnost naše države in našega naroda. Nato sta pozdravila gospoda bana v imenu učiteljskega društva v Šostanju Mlinšek.

Gospod ban se je zahvalil za krasen sprejem, ki ga ni pričakoval in ki mu je dokaz, s kolikšnim razumevanjem je prebivalstvo sprejelo visoke ideje Nj. Vel. kralja za konsolidacijo naše nacionalne države. Pot, po kateri moramo hoditi v tem velikem času, je popolnoma jasna. Manifest Nj. Vel. kralja nam je dal možnost, da složno sodelujemo.

Po odsvirvanju državne himne je vlak nadaljeval svojo pot. Na kolodvoru Polzela-Braslovce je bil zbran ves občinski odbor z županom. Gospoda bana je nagovoril župan Mišič. Ker pa je bil že čas odhoda vlaka, je župan Mišič spremlil gospoda bana v vlak do Celja. Tudi župan iz Šostanja je spremlil gospoda bana do Celja.

V Celju so bili zbrani na kolodvoru občinski odborniki z županom dr. Goričanom, zastopniki oblastev, javnih korporacij itd. Dr. Goričan je želel gospodu banu dobrodošlico. Gospod ban se je zahvalil in se nato odpeljal v okrajno načelnstvo, kjer je pričel sprejemati odposlance.

V CELJU.

Celje, 15. jan. AA. Sprejemanje strank in deputacij v okrajnem glavarstvu v Celju je trajalo do pol štiri popoldne. Sprejem se je zavlekel zaradi tega, ker so neprestano prihajale nove deputacije, ki so hotele predložiti predstavitelju kr. vlade svoje želje.

Pri gospodu banu so se prijavili med drugimi komandant mesta polkovnik Prič, komandant 39. pešpolka polkovnik Kostić, v imenu celokupnega državnega uradništva je pozdravil bana predsednik upravnega sodišča dr. Vrtačnik. Nato je sprejel gospod ban celjskega opata dr. Petra Juraka, pravoslavnega svečenika Cutiča, predstavnika evangelijske cerkvene občine Werema in dr. Stanggerja, dalje go. dr. Sernečev in Stermečkijevo za Kolo jugoslovanskih sester. Nato je sprejel gospod ban odposlance občinskega odbora pod vodstvom župana dr. Goričana. Kakor drugod, so se tudi topot prijavili mnogi župani okoliških občin pod vodstvom župana Mihelčiča. G. Mihelčič je v lepih besedah izrazil vdanost kmečkemu prebivalstvu tukajšnjega okraja Nj. Vel. kralju in kr. vladi ter zagotovil gospoda bana, da bo kmečko prebivalstvo z veseljem sodelovalo pri konsolidaciji države v smislu visokih idej manifesta Nj. Vel. kralja z dne 6. januarja.

PRI SV. JURIJU.

Ob pol petih popoldne se je gospod ban odpeljal v Sv. Jurij ob juž. žel., da si ogleda tamošnje kmečko šolo. Bana je pozdravil najprej ravnatelj šole g. Petkovšek v imenu nastavnikov in učencev. Učenci so se postavili pri vhodu v šolo v špaliir ter so gospoda bana navdušeno pozdravili.

Gospod ban je bil vidno ginjen od priščenega sprejema, prirejenega mu od sinov naših kmetov, ter je imel daljši govor. Dejal je med drugim, da je z veseljem prišel v to trdnjavo kmečki misli in sicer zato, da bodo širom banovine vedeli, da znamo ceniti kmečki stan, ki je najvažnejši činitelj v državi ne samo v gospodarskem pogledu, temveč tudi v nacionalnem in obrambnem. »Mi se imamo zahvaliti za ustvaritev naše svobodne države zlasti žrtvam kmečkemu stanu. Znano pa je tudi, da bo kmečki stan vedno stal na braniku svoje domovine in svobode, ako bo to potrebno.« Gospod ban si je nato v spremstvu g. ravnatelja Petkovškega ogledal šolo in jo našel v vzornem redu. Nocoj ob 7 se je gospod ban vrnil v Ljubljano.

Kolonijalne zasluge fašizma

Asmara, 15. jan. AA. Zastopniki oblastev so v prisotnosti poglavarjev plemen in prebivalstva svečano proslavili 50 letnico italijanske okupacije. Guverner je imel govor in v njem navajal zasluge Italije za Eritrejo. Fašizem ustvarja italijanskemu narodu novo kolonijalno avest.

Komu cvele sreča pod fašizmom Senzacionalna odkritja pariškega lista o milijardju Gualinju

Zagreb, 15. jan. Z. »Novosti« prinašajo vesti, da je v Italiji prepovedan satirični list »Il Becco Giallo«, ki izhaja v Parizu. V svoji poslednji izdaji je tiskan na najmanjšem papirju, tako, da bi se mogel tajno širiti v Italiji sami.

List napoveduje veliko senzacijo o finančnih tajnostih fašističnega režima. Te informacije ima list od znamenitega italijanskega finansierja Gualina, intimnega Mussolinijevega prijatelja. Po fašističnem pohodu leta 1922. na Rim, se je Gualinju posrečilo, da je za 200.000 lir kupil neko važno pismo, ki bi tako kompromitiralo Mussolinija. V tem pismu je govor o tajnostih fašističnega pohoda na Rim kakor tudi o vsej skrivnosti fašistične revolucije.

Gualino je kot spretem finančnik, da bi čim več izvel iz novega režima, poklonil to pismo Mussoliniju. Zato mu je Mussolini zelo hvaležen.

Vedno večja zmeda v Romuniji V gospodarskem, socialnem in političnem pogledu se napoveduje neizogiben polom

Bukarešta, 15. jan. or. (Izv. dopis »Slov.«) V Romuniji ima človek vtis, da postaja položaj vedno bolj zmeden. Gospodarska kriza, o kateri sem poročal v svojem zadnjem dopisu, se nadaljuje z nezmanjšano silo. Julija meseca se je na Sinaji govorilo, da bo gospodarska zveza, katero bo Romunija sklenila s svojimi sosedi (izvzemši Madjarske), prinesla kakih olajšav. Tudi zveza kot taka z Jugoslavijo ni prav čisto nič napredovala. Predpriprave se gajo nazaj do konference v Tatri. Ostalo je pri načrtu. Romunski politiki sedaj obžalujejo, da niso hoteli pritegniti k pogajanjem tudi Madjarske, ki je začela hoditi zopet sama svoja pota in iskala tržišča v Avstriji in v Nemčiji. Petrolejska industrija se nahaja v žalostnem položaju. Vedno večje zaloge ostajajo v skladiščih. Ena družba za drugo prehaja v inozemske roke, tako da danes ne smemo več govoriti o romunski petrolejski industriji. Za petrolejem je zastavila še telefone, za telefoni pridejo železnice. Olajšave ni nobene. Dopisnik ženevske »Pax« je izjavil, da ima vtis, da je v gospodarskem pogledu država na robu propada in kar je še hušje, da se nahaja tudi državna blagajna pred krahom.

K temu pride še dejstvo, da uradništvo ni zadovoljno. Mnogo jih je, ki že dalje časa niso prejeli redne plače, drugi sprejemajo plačo z velikimi odbitki. Vlada je predpisala varčevanje, pokazala je tudi sama z dobrim zgledom, kako se varčuje. Toda vsa njena varčnost je obstojala v tem, da je penzionirala šest diplomatov in uradnikov reducirala plače. Izkustvo je pokazalo, da so ti diplomati spadalni ravno med najboljšje služitelje domovine. Resni gospodarski delavci in politiki se danes zavedajo, da brez velikega zunanje pomoči, ki bi ga eventualno garantiralo Društvo narodov, ne bo rešitve.

V socialnem pogledu razmere prav čisto nič niso boljše. Brezposelnost mora biti velika. Številni ni mogoče navesti, ker statistični uradi in borze za delo ne funkcionirajo oziroma so nepoznane

ustanove v velikem delu države. Dokler bo mizerija grozila samo kmečkemu ljudstvu, ni treba biti strah pred nemiri, toda slabše bo, ko bo revščina in pomanjkanje začelo oblegati tudi srednje meščanske sloje.

V političnem oziru so se že davno razblinili vsi upi, katere je narod stavil v kralja Karola. Narod ga je sprejel z iskrenim veseljem. Pričakovano je od njega rešitve, rešitve predvsem iz rok političnih strankarskih izkoriščevalcev. Navdušenje je konec, morebiti tudi zato, ker so pričakovana bila prevelika in neizpeljiva. Politični boji so znova začeli razdirati državo, parlament je brez vsake moči in avtoritete. Kralj, ki je pokazal veliko dobre volje in državniški zmožnosti, je postal nekam boječ in strahopeten.

Po mojem mnenju se ni vse zamujeno. Ker Romunija, katere prebivalstvo je delavno in ki ima neizčrpna naravna bogastva, se bo takoj povzpela, kakor hitro bo dobila od svojih številnih prijateljev v Evropi zadostne kredite. Seveda je neizbežno, da bo tužina, ki bo dala denar, hotela odbrzati tudi neke vrste kontrolo nad njegovo uporabo. Inozemski denar, ki bi prišel v deželo v obliki posojil, bi moral biti namenjen za v naprej določene svrhe. Društvo narodov, ki ima tako veliko zaupanje v odličnega romunskega diplomata Titulescu, bo na vsak način pripravljeno, da stavi Romuniji na razpolago tudi potrebne finančne strokovnjake, ki bodo pazili, da se denar koristno naloži. Kakor povsod, tako je tudi v Romuniji še veliko zdravega in krepkega, le treba bo to zdravo poiskati izmed plevla, mu dati priliko, da se v državi udeleži, po korupcionizmu pa bo morala v najkrajšem času pasti neusmiljena roka pravice. Vsačo drugo postopanje, kakor posojati brez kontrole, bi pomenilo za Romunijo še hitrejšo propast.

Proti koncu indske konference

London, 15. jan. AA. Krogi indijske konference upajo, da pride vendarle med muslimani in hindujski do sporazuma. Rešitev tega težkega problema je zelo važna za srečen zaključek konference. Spor med hindujski in muslimani v Indiji je star ter zavzema večših zelo ostre oblike. Muslimani so v manjšini; njihovi delegati so vedno poudarjali potrebo pravice in trajne rešitve manjšinskega vprašanja ter zahtevali jamstva za nemoten kulturni in gospodarski razvoj muslimanov.

Zato so polnogi angleški ter indijski politični krogi veliko važnost na rešitev spora med muslimani in hindujski, ker bi bilo v nasprotnem primeru vse prizadevanje indijske konference jalovo.

Tradewind izgubljen

Newyork, 15. jan. AA. O ponesrečenem letalu »Tradewind« še vedno ni poročil. Letalski krogi sodijo, da je letalo padlo v Ocean in da je izgubljeno.

Lizbona, 15. jan. AA. Po poročilu iz Horte na

Azorskih otokih je odšlo več ladij v bližino otoka San Miguel, kjer je po neki vesti padlo ameriško letalo »Tradewind« v morje. O letalu ni ne duha ne sluha. Kasneje se je izkazalo, da je smatral kapitan ladje, ki je odšla gorjo vest, »maiale, ki so kazali letalu pot, za klice na pomoč ponesrečenih letalcev.

Kaj pravite?

Gospod urednik! Ali Vas kaj zanima, kako je kaj drugod po svetu? Na primer na Francoskem, da ne boste le pisali o domačiji, ki jo že itak zno poznamo, ljudi, živino in zemljo. Pa poslušajte, če hočete! Pariški list »L'Ami du Peuple« — Prijatelj ljudstva — ima tudi takole kurcivo, kakor Vi. Tam piše zadnjič tako-le:

»Zadnjič enkrat sem videl v filmu, ki je kazal življenje čikaških banditov, tudi tale prizor: Vlomilci so vlomili. Na straži sta dva orjaška tolovača s samokresi. Policija. Tolovača zbežita. Policija njima za pelami. Tisti, ki so ostali, digne samokres in ga sproži prednjemu tovarniku v hrbet. Policija misli, da je ta, ki je usretil tolovača, njen človek, ga pusti, pa se zbere okrog podlega. Tako je tolovaj ušel. — Ta bojna prevara ni napa. Ze hlorodol pripoveduje, da se je v bitki pri Salamihi kraljica Artemiza poslužila take bojne zvižate. Ko je videla, da je od grškega brodograja prede vedno bolj trda, je vprico Grkov udarila s svojo ladjo na eno največjih perzijskih trier in jo potopila. Zmagoviti Grki so mislili, da se je lepa Artemiza pridružila njim, so jo udarili na Perzane, njo pa so pustili — da je ušla.

Takole je treba tedaj obratovati plašč po vetru in žrtvovati svoje dolgoletne prijatelje, da si zavarujete hrbet, kadar prede bolj trda. V tem pogledu je treba reči, da niso le čikaški banditi, ki poznajo taktiko lepe Artemize. Ta taktika je že dno udarna na političnih krogih. (Piše francoski list, prosim!) Zelo pogosto se, dogaja pri nas (Na Francoskem, prosim!) da streljajo ljudje v hrbet svojih prijateljev in somišljenikov le zato, da si pridobijo znanje tistih, ki mislijo, da bodo zmagali in zaslužili konja. Kadarkoli pridejo kake zmede ali homatije, opazujem ta bojna zvižata. To opazujem prav sedaj v Oustricovi aferi, kjer vsak krivec skuša pihati na tlo svojega sokrivca, da bi se tem zbrinjal sled za seboj. — Je pa instinkt samookranitve danes prav tako silen kakor ob času barbarov. Kadar gre zato, da si ohrani kdo takih svojih kožo, vedno misli, da je kake njegorega prijatelja cenjeja ko njegovo... —

Tako bridko duhovitosi prinaša ta pariški list o političnih razmerah na Francoskem. V tem je mnogo človeške modrosti za vse tiste, ki hočejo vedno plavati na trhu, kakor plava vedno na trhu kadičevo olje.

Kurii tatovi so delavni

St. Jernej na Dol., 14. januarja.

Daleč po naši domovini in menda še onkraj mej slovi St. Jernej po svojem petelinu. Saj pravi prislovica: »Lepšega mesta ne kot je St. Jaren. Lepšega tica ne kot je peteljen.« No, to je tudi tatovom prav dobro znano. Samo premalo je petelinov. Pri vsaki hiši pustijo po lepi stari navadi samo enega za »gospodarja«. Pa se ga tu in tam tatovi usmilijo in ga rešijo težavne naloge — težko je namreč dandanes, ko je kriza vsepovsod, biti za gospodarja — kar enostavno na ta način, da ga degradirajo in postanejo sami gospodarji čezanj; samo brez vsakih pravnih pravic seveda. No, pa to jim ne dela ravno sivih las, ker lasje po navadi ne osive čez noč. Da pa jim vendar prevlečke skrbi ne bi povzročile sivih las, se pa kar hitro iznebijajo »gospodarstvac na ta način, da ga spravijo pod streho — v svoj železec.

Če pa petelin tako slovijo — znajo tatovi prav dobro sklepati, — potem tudi kokoši ne bodo ravno slabe. In si jih za spremembo tu in tam privoščijo. Tudi o tem so dobro poučeni, da je sprememba dostikrat prav umesna. Pa so tatovi tudi zelo preudarni in prizanesljivi obenem. Nikakor nečeno čela! kokošim silo ali celo strahu. Tako hudoobni niso. Zato tudi tega posla ne izvršujejo podvevi, ker bi se kokoši preveč bale, pač pa je noč kot nalašč za to prikladna. Kdor zna seveda. Treba je tudi poneti previdnosti, celo velike previdnosti, ker sicer se lahko vsa kurja družina preplaši. Tega pa ljubitelji in prijatelji kurje pečenke gotovo ne bodo nikdar proslavljali stori. Zato se kurji družini približajo lepo, polagoma, korak za korakom in po tihem, nakar eno kokoš za drugo počasi in previdno, nekam skrivnostno pritisnejo k sebi. Prav lepo pazijo tudi še vso pot do doma. Zelo so v skrbah, da ne bi revic v tem mrazu zeblo. Tudi temu znajo pomagati. Kot malo dete jih privijejo k sebi, da se grejejo od njih telesne toplote. Če en sam tega ne zmora ali ni varen, si poišče pa primerno družbo, da je delo čimprej končano.

Tako tudi farovške kokoši slovijo za dobre, če ne morda prvovrstne. Slepamo namreč iz tega, da se je tatovom pečenka farovških kokoši prav dopadla, ker sicer ne bi bili prišli obiskat te kurje družine že tretjič. In pa zato, ker se niso zadovoljili samo s par kokošmi, ampak so jih zadnje nedelje večer pobrali kar petnajst. Da je med to »odlično« družbo bil prizadet tudi »nežni« spole, priča stopinja »šimi«-čevljičec, ki bo morda privedla do pravega sledu in prizadetim olajša skrb, kako spraviti toliko pečenke v svoj železec.

praševavca; torej »jih ne samo poslušal, marcel tudi popraščeval«, ali pa jih poslušal [kot učenec], pa tudi popraščeval [kot učitelj].

Istotako zahteva jasnost ter pravilnost izražanja, da dva glag. povedka s skupnim dopolnilom ali prislovnim določilom, ozir. dva samostalnika s skupnim prilastkom, vezemo z veznikom in; če se pa dopolnilo ali prisl. določilo, oz. prilastek nanaša le na enega izmed obeh, ju združimo z veznikom ter; n. pr. In pastirji so se vrnili in Boga slavili in hvallili (Lk 2, 20); ne: in Boga slavili ter hvallili, ker se dopolnilo »Boga« nanaša na oba glag. povedka »slavili in hvallili«. — (Gospod.) daj mi milost, da morem to vero pred svetom spoznavati ter po njej živel in umreti (Katakizem); ne: »spoznavati in po njej živel ter umreti, kajti prislovno določilo »po njej« spada k obema nedoločnikoma »živetie«-umretie, ki se moreta torej vezati med seboj le po vezniku in, nedoločnik »spoznavati« pa z njima po vezniku ter v pomenu: ne samo pred svetom spoznavati, temveč tudi po njej živel in umreti). — Zupnik je najdeniška pogojno krstil ter vplaval v rojstvo knjige svoje župnije (ne: in vplaval, ker se samo krat, ne pa tudi njega vplaval v knjigo izvršil pogojno). — Dobro je za svoje župniško dejanje dobil hranilno knjižico z večjo vlogo in srebrno uro (Ks. Meško; prav: ter srebrno uro, kajti zveza z in bi pomenila, da je bila kakor denarna vloga, tako tudi srebrna ura navedena na hranilno knjižico, kar pa seveda ni res, ampak je Dobrovo poleg hranilne knjižice [z večjo vlogo] še posebej dobil tudi srebrno uro).

Dā, dā — lep in čudovit je naš ljubi slovenski jezik, lep in velesladak kakor po vsem svojem usrojsstvu, tako še posebej tudi glede na rabo vez-

Zadnji trenutek rešena

Zenska na tračnicah. — Stražnik preprečil umor.

Novi Vrbas, 15. jan.

Stražnik Teobald Becker iz Novega Vrbasa je slučajno zvedel, da sta imela delavce Hatala in z njim v divjem zakonu živeča Elizabeta Rumpf majhen domač prepriček, ki se je razvil v pretep. Kmalu potem so sosedje Rumpfovo pogrešili in je niso mogli nikjer najti. Ravno tako pa tudi ne Hatala. Stražnik je takoj šel iskat ženko. Ko je šel ob progi Vrbaš-Sušak, je zapazil, da leži na tračnicah nekaj črnega. Stopil je bližje in videl, da je to ženska truplo. Bila je Elizabeta Rumpf. Hitro jo je spravil s tračnic in jo položil na tla poleg proge. Bil je pa tudi zadnji čas, kajti v istem trenutku je že zabrlizgal subotiski vlak, ki

je z veliko brzino pridrdral mimo. Stražnik je takoj sklical par ljudi, ki so žensko prenesli k zdravniku. Bila je po vsem telesu pokrita z ranami, ki so izvirale od palice z železnim koncem. Rumpfova se ves dan ni zavedla. Sele drugi dan so jo lahko zaslišali. Povedala je ves prizor, kako se je odigrala. Hatala jo je najprej pretepel s palico, nato pa nezvestno odnesel na progo, da bi jo povozil vlak, kar bi od njega odvrglo vsak sum. Policija je takoj pričela poizvedovati za pobeglim Hatalo, pa ga do sedaj še ni našla. Zvedela je samo toliko, da je šel peš proti Kuli, od koder pa je za njim izginila vsaka sled. Vendar mislijo, da ga bodo kmalu prišli, ker ima pri sebi zelo malo denarja.

Koledar

Petek, 16. januarja: Marcel, papež; Bernard, mučenec.

Osebnosti

— Gosp. dr. Albert Kramer je imenovan za izrednega poslanika in pooblaščenega ministra v Pragi. Včerajšnje »Slovenske Novice« so prinesle tozadevni ukaz.

Mala kronika

★ Potres. Seizmograf zavoda za meteorologijo in geodinamiko v Ljubljani je beležil včeraj dne 15. jan. močan potres v oddaljenosti 9400 km s pov. četkom ob 2,3 min. in 58 sek. in je trajal nad dve uri. — Poročajo, da je bilo središče potresa v Mehiki.

★ Železniška proga Kočevje—Sušak. Gospodarski krogi Dravske banovine se že dolga leta zavzemajo za zgraditev železniške proge Kočevje—Sušak, ki naj bi po najkrajši poti vezala Slovenijo z morjem. Kako velike koristi bi bila ta proga za potniški promet vidimo iz tega, da bi bilo potovanje na Sušak za polovico krajše, kakor pa je sedaj preko Zagreba in Karlovca. Še veliko večje važnosti pa je zgraditev te proge za blagovni promet, ker bi odprla slovenski izvozni trgovini direktno pot na naše morje. Danes je prevoz na Reko in Trst cenejši in hitrejši, kakor pa po naših progah, radi česar je tudi večina našega izvoza usmerjena na Trst in Reko, to je v inozemske luke. Zgraditev te železniške proge je torej tudi z narodno gospodarskega stališča nadvse važna. Dne 6. junija 1930 se je vrlila na Sušaku konferenca predstavnikov gospodarskih krogov Dravske in Savske banovine, ki je tudi ugotovila nujno potrebo po zgraditvi te proge. Izvolil se je tedaj tudi poseben akcijski odbor. Vprašanje zgraditve je postalo s tem aktualno in edino preče je es vprašanje financiranja. Zgraditev te proge je bitne važnosti za bodoči razvoj slovenske trgovine, je tudi važna v tujsko prometnem oziru, radi česar se je Zveza trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani odločila prirediti predavanje »O možnosti financiranja železnice Kočevje—Sušak«, ki se bo vršilo v torek, 20. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica. Predaval bo g. Evgen Lovšin. Ker so na zgraditvi proge zainteresirane vse naše gospodarske panoge, vabi Zveza trgovskih gremijev vse gospodarske kroge, da se predavanju udeležijo.

★ Jadranska Straža poziva svoje člane in prijatelje, da z nakupom srečk njene loterije pomagajo zbiranju preostalega dela potrebnega zneska za nabavo šolske ladje, ki bo dovršena v prvi polovici letošnjega leta. Srečke se naročajo v Belgradu, Kosmajski 9, Administrativni odsek Jadranske Straže. Če vzamete vsaj eno srečko, si ustvarjate možnost, da poskušate srečo v eni najintresantnejših loterij, in boste obenem dokazali, da se splošni cilji dosega s splošno poštenostjo.

★ Vreme je bilo včeraj pusto in oblačno. Mraza je bilo v Ljubljani —2,2° C. V Mariboru in Zagrebu so imeli —3° C, v Belgradu —4° C. Pač pa so v Splitu imeli +8° C, na Kumoboru pa celo +9° C; na Rabu in Visu pa po +5° C Tamkaj je kajpada deževalo.

★ Tatrina ali pomota. Oseba, ki je v soboto dne 10. t. m. v vlakcu Jesenice-Kranjska gora vzela namenoma ali pomotoma nahrbtnik s police v vagonu, naprošamo, da ga izroči v prometni pisarni na kolodvoru na Jesenicah. Če bi oseba, ki je znana, tega ne storila, bodo proti njej nastopali orožniki. — Lastnik nahrbtnika.

★ Izginil brez sledu. Ze kakih deset dni pogrešajo novosadskega uradnika Alojza Kopitzla. Kopitzl je bil uslužben pri neki tvrdki v Novem

★ Naval krvi, srčna tesnoba, zasoplenost, plajsljivost, živčna razdražljivost, otožnost, migrena, pomanjkanje spanja se morejo s Franz-Josef grenčico kmalu odpraviti. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da se »Franz-Josef« voda uporablja z najboljšim uspehom pri najrazličnejših okoliščinah zaprtja. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

nikov in — ter. Pa kaj, ko nam to lepoto tako vandalsko kvarijo naši častnikarji, ki omenjena kopolatena veznika ne samo svojevolično zamenjajo med seboj, temveč ju tudi rabijo pogostokrat namesto protinih: a, pa, toda, ali pa — za negativnimi(!) stavki — namesto: ampak, temveč, marveč, pač pa; u. pr.:

Naši ljudje se trumoma selijo v tujino in (prav: pa) ne najdejo tam zaslužka, kakršnega so pričakovali.

Nevaleri posestniki so že hoteli kar posekati trte in (t prav: pa) so se zaenkrat še premislili.

To že ni več otročje in (prav: pač pa) najboljši dokaz, da je fašizem v svojem bistvu gnil.

»Goriška Straža« pozivlje učiteljsko, naj se ne da prestrašiti in zvesto vztraja (prav: marveč naj zvesto vztraja) ob strani slovenskega ljudstva. Njenim trditvam pa policija ni verjela ter izvršila (prav: ampak je izvršila) na njenem domu hišno preiskavo.

Po našem neomajnem prepričanju treba brez-pogojno zatreti take privatne bojne organizacije, ki niso potrebne in (t prav: pač pa vrhuteja) držav škodljive.

Id., — stavkov s podobnimi napakami imam nabranih iz dnevnega časopisa še celo kopico.

Semertja našlemlj v časopisih tudi na skupino stavkov, ki so ne samo silno nerodno, temveč tudi čisto brez potrebe vezani med seboj po kopulativnih veznikih; n. pr. I. Zv. ima že precej zani-karno življenje za seboj in je bil že večkrat kaznovan zaradi goljufije ter je enkrat dobil celo dve leti ječe. (Prav: J. Zv. ima ... zani-karno življenje za seboj: bil je že večkrat kaznovan..., enkrat je dobil itd.)

Aspirin

je samo v tabletah

Ljubljana

Kai bo danes?

Drama: Zaprta.

Opera: Zaprta.

Nočna služba imajo lekarno: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded, Rimska cesta 24, in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

★ Finžgarjeva proslava v ljubljanski drami. Kakor že javljeno, proslavi Narodno gledališče v Ljubljani v ponedeljek dne 9. februarja 90 letnico pisatelja Fr. S. Finžgarja. V režiji prof. Sesta se bo vprizoril v novi zasedbi in inscenaciji Finžgarjev »Divji lovec«.

★ Betetto bo gostoval v Ljubljani. Prihodnji teden nastopi v operi stari naš znanec, g. Betetto, odlični pevec, ki je letošnjo sezono član velike državne opere v Monakovem. Tekom par mesecev je dosegel pri zelo kritični velikomestni publikli in kritiki zelo lepe, zavirljive uspehe. Opozarjamo vse ljubitelje lepega petja na to parvebno gostovanje našega rojaka.

★ Fantovski odsek prosvetnega društva Krakovo-Trnovo v Ljubljani, ima drevi ob 8 v društvenem domu Korunova ulica 14 fantovski sestanek. Opozarjamo vse člane, da se ga zaneesljivo udeležijo. — Odbor.

★ Gledališka predstava v Rokodelskem domu. V nedeljo dne 18. januarja bodo igralci Rokodelskega doma vprizorili M. Halbejevo dramo »Reka«. Vse vloge so v rokah priznanih igralcev, ki so na odru dosegli že najlepše uspehe. Zato bo izborna igra »Reka« napravila tudi na Rokodelskem odru mogočen učinek. Pričetek je ob 7 zvečer.

★ Prosvetni večer, ki bi se moral vršiti danes ob 8 v Unionu, se radi nepremostljivih ovir ne vrši. Naslednji bo 23. januarja, ko bo predaval g. prof. dr. J. Jera. O duhovnem stremiljenju sodobnega človeka.

★ Predavanje Slavističnega kluba. Slavistični klub DSFF v Ljubljani priredi v nedeljo 18. t. m. ob pol 11 dopoldne v dvorani Filharmonične družbe (kino Matica) svoje drugo javno predavanje. Predaval bo g. pisatelj F. S. Finžgar »O slovenskem kmetu«. Vstopnine ni.

★ Dve nesreči. Na Taboru se je v sredo zvečer pri telovadbi pripetila manjša nesreča. 15 letni trgovski vajenec Angelik Verbič je padel z droga tako nerodno, da si je poškodoval levo roko. — 24 letni mizarjski pomočnik Dominik Cernelli se je v sredo v Škofji Loki pri delu poškodoval na krožni žagi palec leve roke. Oba ponesrečenca se zdravita v ljubljanski bolnišnici.

★ Se en vlom. Malo sreče je imel neki vlomilec, ki je poskušal v noči na sredo vlomiti v delavnico sedlarja Stefana Vinča na Celovski cesti 42. Razbil je ključavnico in poskušal priti v delavnico. Vrata pa so bila tako trdno zapahnjena, da jih vlomilec pri najboljši volji ni mogel odpreti in je moral oditi z dolgim nosom. Vlomilec bo poskušal sroč morda kje drugje, zato — pozor!

★ Če pustijo obleko za hišo. Služkinja Josipina Tratar v Orlovi ulici 7 je pustila te dni zavoj obleke za domačo hišo. Zanašala se je, da v mraku ne bo nihče opazil zavoja. Nekdo pa je moral videti Tratarjevo, ko je skrla obleko in jo je odnesel. Ko se je Tratarjeva čez dolgo časa vrnila, ni našla več zavoja. Ukradena obleka je bila vredna 400 Din.

★ Vlom v gostilniško kuhinjo. V Mostah je nekdo, ki si prav rad zastoj privoščil raznih dobrih stvari, zakaj je večkrat je bilo zadnje čase tam vlomljeno. Najnovejši vlom se je izvršil v noči na 14. t. m. in sicer je tat vlomil v kuhinjo gostilničarke Jožefe Bojčeve v Marančičevi ulici št. 5. Tat je odnesel več cigaret in sicer za približno 550 dinarjev, nekaj sira in za okoli 280 Din drobiža. Gostilničarka trpi okoli 900 Din škode. Tat je prišel v kuhinjo s ponarejenim ključem. Polcija upa, da se ji bo posrečilo v kratkem najti sled za tem vlomilec.

★ Pokroviteljstvo nad tradicionalno glavno prireditvijo »Družabnega kluba« dne 7. februarja v hotelu »Union« je prevzel g. minister za šume in rude inž. Dušan Sernec z mil. gospo soprogo Elo. O tem se obveščajo vsi klubovi člani in prijatelji. — Vekoslav Vrtovec, predsednik.

★ Pevski zbor Glasbene Matice. Važna vaja mešanega zbora danes v petek ob 20.

★ Seja Stolne prosvete je drevi ob osmih.

Rakeh

Igralci Prosvetnega društva gredo v nedeljo 18. t. m. gostovat v Laze z igro »Sumljiva oseba« od Branislava Nušiča, ki jo režira g. Gornik Milo. Igra bo v gasilnem domu in sicer točno ob 4 popoldne. Pred igro bo pa uvodno predavanje o Branislavu Nušiču.

Cestni valjar za cerkniški cestni odbor je prispel in se nahaja še na kolodvoru. Spomni si je tlačil cesto med Cerknico in Rakekom banovinski valjar, ki pa so ga nenadoma ne da bi delo dovršil, odpeljali nekam na Gorenjsko. Cerkniški cestni odbor — stari namreč pod načelstvom g. Ronkote iz Cerknice — se je pa toliko časa trudil in boril, da so mu na banovinski obljubili kar nov valjar, ki se bo uporabljal izključno samo za popravilo cesti, ki spadajo pod cerkniški cestni odbor.

No, ta valjar je sedaj prispel — na njem je res napisano Cerkniški cestni odbor. Izdelali so ga v škodovih zavodih na Češkem in tehtja 12.000 kg. Stal pa je banovino 230.000 Din. Ko bo prišel monter iz Češke, ga bodo najprej poskušali na cesti proti Jezeru, ki jo bodo ob tej priliki popravili. Ko bo pa skušnjo prestal, ga bodo pa takoj poslali na cesto med Begunjami in Sv. Vidom.

Žiri

Poroka. V nedeljo dne 11. januarja se je poročil veleposesnik g. Ivan Potočnik iz Dobrave, z gđ. Pepco Jurca iz občine Rovte. Poročencema želimo mnogo sreče in božjega blagoslova v bodočem življenju!

Katoliško prosvetno društvo na Dobrave priredi dne 25. januarja veselo burko v petih slikah »Lumpacij Vagabunde«. Začetek predstave točno ob 8 zvečer. Ker je igra bolj kratka, bo na prvi točki petje cerkvenega pevskega zbora pod spretnim vodstvom zborovodje gosp. Jobsta. Vstopnice dobite pri Ivanu Seljaku v Stari vasi in v Domu pol ure pred začetkom. Vabljeni vsi prijatelji smeha.

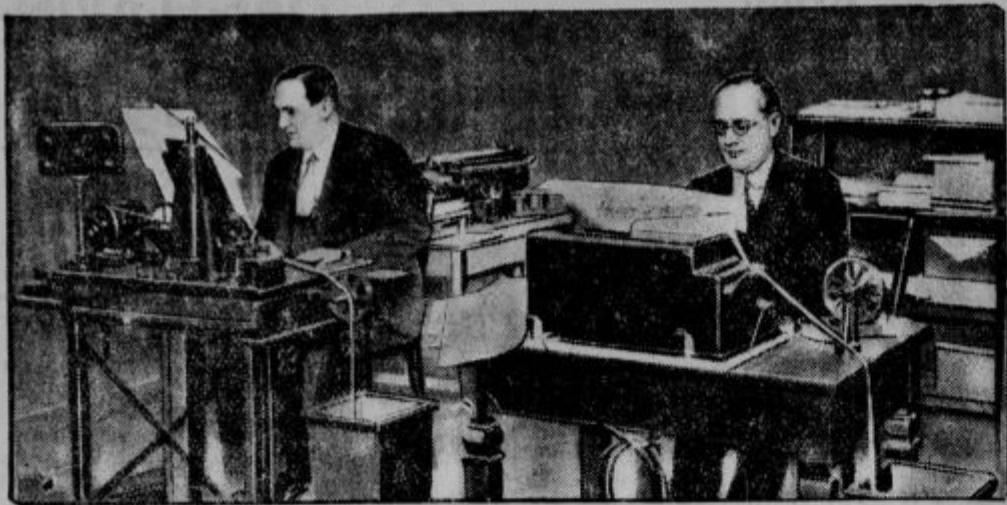
Kočevje

Danes, v soboto 17. jan., ob 8 zvečer bo v dvorani hotela »Trste« koncert, katerega priredi violinski virtuoz in pedagog g. Igo Drucker z Dunaja. Pri klavirju sodeluje g. Miro Trost, bratranec znanega klavirskega virtuoz g. Trosta z Dunaja. Na sporedni so kompozicije klasikov in modernih komponistov za violino s spremljevanjem klavirja, za klavirski solo in solo za violino. G. Drucker izvaja tudi dve lastni kompoziciji v modernem stilu. Za vložek današnjega večernega koncerta nam bo zaigral solo točko g. Drucker tudi skladbe na saksofonu. Proizvajanje kompozicij na tem instrumentu bo za navzoče nekaj izvanrednega. Ker je letos v našem mestu nekakšna koncertna suša, opozarjamo meščane na ta današnji koncert umetniškega značaja, ki ga priredita gospoda umetnika. Z udeležbo se oddolžimo, da nam nudita saj en večer glasbenega užitka.

Črnomelj

Gibanje ljudstva v črnomaljski župniji v letu 1930 izkazuje naslednje številke: rojenih je bilo 151 otrok, 70 dečkov in 81 deklic; nezakonskih otrok je bilo 11, od teh so 3 ciganski. — Umrlo je 69 ljudi, in sicer 30 moških in 39 ženskih. Med temi umrli mi je 17 otrok, kateri niso dosegli niti enega leta starosti; nad 50 let stari so umrli 5, nad 60 let starih 6, nad 70 let, nad 80 4, in ena oseba je bila stara celo 92. — Prirastek v letu 1930 znaša 82 ljudi. — Oklicanih je bilo 50 parov, od teh je bilo doma poročenih 32 parov. Statistika za posamezne občine nam pokaže sledečo sliko: v občini Črnomelj je bilo rojenih 33, nezakonskih 5, umrlo 21; v občini Butoraj rojenih 6; v občini Loka rojenih 33, umrlo 13; v občini Dobljice rojenih 42, nezakonski 2, umrlo 22; v občini Talci vrh rojenih 22, nezakonski 3, umrlo 8 in v občini Petrova vas je bilo rojenih 15, nezakonski 1, umrlo 3.

Vatikanski brzojavni urad oddaja obširno papeževo encikliko o zakonu širom sveta.

Besede mičejo...

Na zadnjem mednarodnem kongresu proti umazanemu tisku so razni govorniki naglašali, kako porazen je med nedoraslo mladino tudi vpliv detektivskih romanov in kriminalnih poročil v dnevnem tisku. Delegati Viollette, Robert, Bernheim, Mourral i. dr. so navedli mnogo posameznih slučajev, ki sami ob sebi dovolj glasno govorijo.

V Havre-u je nedorasel paglavček, ki je strastno požiral detektivske romane in časniška poročila o zločinih, ubil staro beračico, da bi poizkusil svoje zmožnosti v podobnem zločinu, kakor so o njem poročali listi. — Mlad uradnik paroplovne družbe — bilo mu je šele 18 let in je kot otrok imel dobro vzgojo — je skušal umoriti in oropati potnico na druž-

Neki mlad fant na Dunaju je v kinu prisostvoval predstavi, ki je med drugim predočila izvršitev nekega zločina. Dečka se je prizor bolesto dojmil, in ko se je vrnil domov, je zadavil neko žensko in ji uplenil denarnico — natančno tako, kakor je bil videl v kinu. Zalostnih slučajev, v katerih se je izkazal kino kot zavajalec mladine, je bilo tudi pri nas že več nego dovolj. Zal, da je pot od zgražanja in ogorčenja ter dobrih nasvetov do uresničenja preosnov podsodi tako težka.

Morda pa...

Ko je moda svoje geslo o stvarnosti doobra obrabila, se je naenkrat vrgla v drugo nasprotje: romantiko. Zanjihala je od nadkolenskih kril do vlečke. Ženstvo je dobilo ukaz, naj se povrne k ženskosti. Pa to pot so delali modni generali le račun brez krčmarja: Ženstvo se krčevito drži kratkih kril, ki jih zahtevajo moderna higijena, prometne razmere, sport in poklic. In duševnost se tudi ne da menjati z dolgotrajno kril. Popustiti je morala moda in se s skrajnega desnega konca vrniti proti sredi. Dopoldanske (poklene) obleke segajo čez kolena, a ne do tal, in celo pri večernih oblekah se vlečka splošno opušča. Čuti se težnja, da popoldanska obleka, ki ne sega do členkov, splošno nadomesti večerno obleko.

Neki berlinski list, ki z zadovoljstvom beleži ta dejstva v razvoju ženske mode, pripominja: »Moški se lahko smejemo. Nikoli nismo verjeli govoricam. Nismo se vrnili k favoritom in zalizeem ne k pisanim frakom in ozkim hlačam iz nankinga. Da, celo na tem smo, da svojo preprostost v obleki še povečamo. Družabna popoldanska obleka, preprosta črna obleka z jopičem že v veliki meri nadomestuje tudi večerni smoking, ne da bi se kdo nad tem izpodtikal.

Kako naj krstimo to novo težnjo v modi? »Nova enostavnost« bi ji radi dejali in le že-

Danski ministrski predsednik Stauning, ki tudi v lastni državi neprestano pospešuje razoroževanje, je pri Društvu narodov vložil predlog, da naj se panevropski načrt združi z reparacijskim problemom.

binem parniku. Izpovedal je, da ga je do tega nagnilo detektivsko čtivo. — Pred nekim porotnim sodiščem je stal 13leten deček, ker je lastnega gospodarja brez vzroka zabodel v srce. Storil je to po lastnem priznanju pod vplivom romana, v katerem je bil opisan podoben umor.

Kako podleže pogubnemu vplivu cela skupina, priča naslednji primer, ki ga je navedel Delahaye: V neki kmetijski šoli so sklenili med seboj trdno zvezo nekateri učenci, ki so s slastjo čitali kriminalne spise. Dogovorili so se, da se poizkusijo v roparskih podjetjih in ubijejo kakega »buržuja«. Napravili so si lesena bodala in se vadili v njih rabi. — Druga skupina treh mladih fantov se je organizirala v Eberfeldu na Nemskeem v svrhu kraje; načeloval ji je deček, ki je strastno čital detektivske romane in sklenil, da bo kar najzvesteje posnemal »junake« teh romanov.

V Berlinu se je stekla skupaj družba 10- do 14letnih paglavčev, ki so bili vsi navdušeni bralci indijskih in kriminalnih povesti. Družba je štela blizu 30 članov. Popustili so šolo in ustanovili svoj »rod« — tribu. Družba se je preživljala s krajo.

Novi oceanski letalski žrtvi: ameriška pilotinja Beryl Hart — rojaki jo imenujejo »letečo vdovo« — in angleški letalski poročnik MacLaren, ki sta na svojem poletu čez Atlantič s svojim letalom »Tradewind« brez sledu izgubila.

Avstralci zahtevajo lastno narodno himno

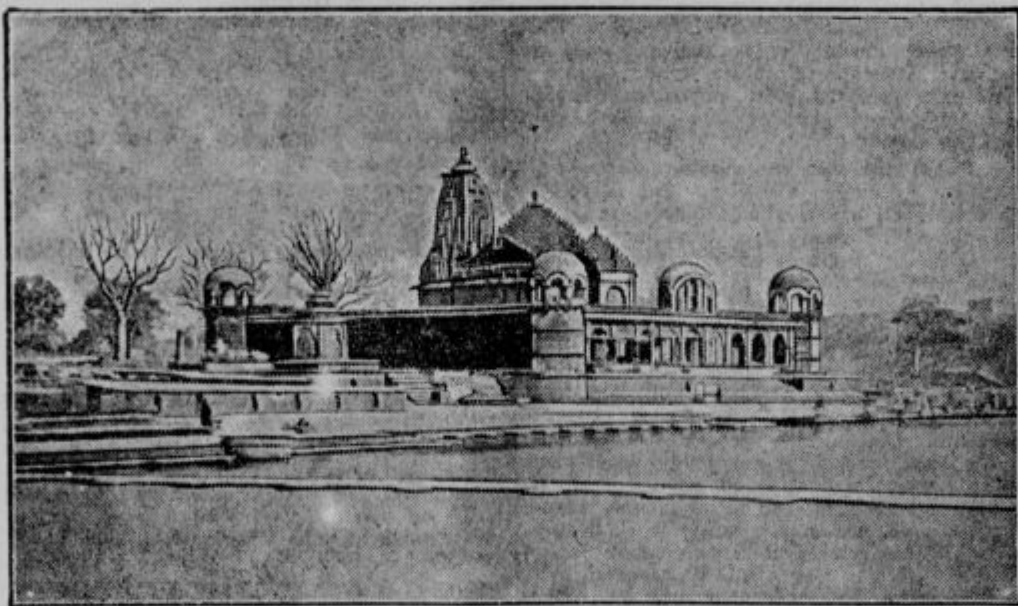
Avstralci hočejo imeti svojo lastno himno; doslej so peli ob slavnostnih prilikah le angleško narodno himno. Sicer imajo neko svojo narodno pesem, ki zanosno slavi lepoto Avstralije in je vpeljana v šolah, toda napev je za narodno himno neprikladen. Besedilo je zložila pred 70 leti gospa Cardeton. Prvi verz slovejo približno: Poznam deželo, v kateri žare oblaki v tisoč barvah in prečudnem krasu. Zeleneči griči in zarasli hribi bleste v rožnati luči in nad vsem se boči večno sinje nebo: Avstralija! Sedanjí ministrski predsednik J. Fenton se zavzema za to, da naj se ta pesem proglasi za narodno himno, le napev naj dobi drug. Avstralci so s tem zadovoljni, le žal, da prvi natečaj za nov napev ni prinesel nobenega uspeha — nobeden poslanih napevov ni odgovarjal. Sedaj predlaga vodja konservatorija v Melbourne, Bernard Heinze, naj parlament sam poveri nalogo, da zloži primeren napev, kakemu domačemu skladatelju.

Zavdajalka Marija Kardoševa ob zadnjem zaslišanju. Kardoševa je bila obdolžena, da je zastrupila svojega sina in svojega moža in je bila obsojena v smrti na vešalih. Smrtno kazen so te dni izvršili v Budimpešti. Kardoševa je v vsem in povojnem času veržala in si nagražila veliko premožne. Začela je razmenje z nekim moškim in zaradi nje postala morilka.

Konverzija odličnega anglikanskega duhovnika

Angleški listi obširno poročajo o konverziji znamenitega anglikanskega duhovnika Cyrilla J. Henslowa, ki je bil splošno znan pod imenom »oče Cyrill«. Henslow je bil član anglikanske cerkvenega benediktinskega reda in splošno znan po svoji visoki izobrazbi in blagem značaju. V katoliško cerkev ga je sprejel p. Arendzau, slavni govornik v westminsterski katedrali.

Pagoda v indijskem mestu Poona, ob katere vzhodu so obglavili štiri morilce nekega angleškega stražnika, nakar so nastali krvavi izgrezi, v katerih je bilo ranjenih na stotine oseb.

leli, da se popolnoma uveljavi, ne pa morda sredi poti obtiči. Pred eno zmojo treba svariti: Da bi se dala preprostost zaradi splošne stiske izsiliti. Prisiljena stvar ni nikdar za sluga. Tem večja pa, če prihaja iz lastnega takta.

Kot ideal mora veljati, da se oblačimo tako, da v nobenem družabnem razredu ne vzbujamo pozornosti. V to je treba seveda zavesti o lastni vrednosti. Samo, kdor je manj vreden, pretirava v modi in obnašanju.

Ukrajinska katoliška zveza

V navzočnosti metropolita Szeptickega se je vršil na novo leto v Lvovu ustanovni občni zbor nove katoliške stranke »Ukrajinski katoliški sojuz«. Nova stranka bo pričela izdajati svoj dnevnik, kjer bo polemizirala z versko mlačno politiko ukrajinskih narodnih demokratov. Kot predsednik Sojuzja je bil izvoljen Decikievič in kot podpredsednik metropolitov brat, opat studitovskega reda (bazilijancev) o. Klement Szepticki.

Zanimivi dnevniki

Leninova vdova Krupskaja v Moskvi izdaja tednik »Gazeta dlja negramotnih«. Namenjen je ljudstvu, ki se šele uči čitati. List se tiska na najmočnejšem papirju z velikimi črkami in prinaša same poljudno pisane kratke članke izobraževalne vsebine, berilo in važnejše tekoče vesti. Drug zanimiv eksperiment predstavljajo lani vpeljane »Potovalne gazete« za kmete. Številne skupine, ki sestoje iz enega urednika, dveh stavcev in enega strojnika, potujejo z malimi prenosnimi tiskarnami po novih kolektivnih posestvih. Ostanjco po več tednov v vsakem kraju in izdajajo lokalnim potrebam namenjen dnevnik. Kmetje so ponovno kazali veliko zanimanja za to početje, da so pozneje nastali iz potovalnih stalnih dnevniki. Javna hvala ali ukor oz. pregled dela so baje zelo pospešili zanimanje kmetov za razvoj njih kolektivnega gospodarstva.

Naročajte »Slovenca«!

Kulturni obzornik

Obletnica P. L. Colome S. J.

Dne 9. jan. so Španci praznovali osemdesetletnico rojstva jezuita P. L. Colome, kateri je z velikim uspehom branil krščanske ideale v španski literaturi. V dobi, ko je v javnem mnenju na čeli črti zmagal liberalizem, je nastalo velikansko razburjenje nad njegovim prvim romanom »Malenkosti«, delo veliko in važno tako v umetniškem kakor v moralnem oziru. Že takoj s tem delom si je doma v Španiji, kakor tudi v svetu, kamor so kmalu pridrli njegova dela, pridobil veliko slavo. Delo samo, ki je prevedeno tudi v slovenščino, je ostru satira na nemoralno življenje tedanje španske aristokracije. V štirih mesecih so bile razprodane 4 izdaje — 30.000 izvodov. Zatem je pisal povesti v privlačnem, napetem slogu, ki so izšle pozneje v štirih zvezkih pod skupnim naslovom »Nueva Coleccion de lecturas recreativas«. Poznejša njegova dela so večinoma zgodovinska in opisujejo važnejše osebe španske zgodovine, kot je zmagovalec pri Lepantu Juan d'Austria i dr. Zlasti je lepo njegovo delo o kardinalu Ximenezu: »Fray Francisco«, ki pa je ostalo nedokončano. Izmed poslednjih del je najboljše »Boys«. Umrl je l. 1915. — V slovenščino so prevedene: Malenkosti, Kraljica mučenica (Marija Stuart), Boy, Juan Miseria in nekatere novele.

Dr. Henrik Tuma: Razvoj in pomen alpinizma

»Pomen in razvoj alpinizma« je dr. Henrika Tume najzrelejša in najgloblje alpinistično literarno delo, ki ga jemljemo iz avtorjevih rok kot nekako darilo. Krepko izražena volja, človeka obogatiti z dragocenim znanjem in mogočno hotenje, govoriti resnico o gibanju, ki modernega človeka vedno silnejše zavzame, ki se ne da odpraviti z rekorderstvom, ali nekako moderno boleznijo, brezmišelnim pustolovstvom ali celo z bojznostjo pred resnostjo življenja, — sta gonilni sili tega bogatega dela. Stavljen si temu je avtor docela in do potankosti izčrpal. Preko morfologije razvoja alpinizma od njegovih prvih začetkov do današnje stopnje, ki jo avtor prikazuje kot organsko posledico kulturnega razvoja, sega do njegovih najglobljih korenin notranje strukture alpinistične ideje in jo ponazorjuje na njenih idejnih predhodnikih in zlasti sodobnih alpinističnih-ideologih. V tem pogledu je dr. Tumovo delo popolno in ga je uvrščati radi njegove univerzalnosti med dela, ki so prav redka tudi v alpinistični literaturi velikih narodov, ki so pomen alpinizma nele v zdravstvenem temveč kot visoko etično vrednoto spoznali že davno in ki danes ne razmotirajo več o tem, ali je alpinistika sport ali ne in se ne vprašujejo več po njenem smislu, nasprotno so zainteresirani na njenem čim večjem razmahu in porastu alpinizma ter ga ne-le ne zavirajo, temveč ga sistematično pospešujejo in smoteno podpirajo tako da se je med državami vidno razvilo tekmovanje v pospeševanju alpinizma. Do danes obstoje v alpinizmu le monografije — v naši domači literaturi so celo te le maloštevilne in zelo borne. So to le razglabljanja o smislu alpinizma posameznikov brez ozira na razvoj alpinistične ideje drugih, zato bistva alpinizma ne morejo zajeti, tako vsestransko in popolno, kakor se je posrečilo dr. Tumi v tej knjigi, ki ni prezrla nekritično niti najmanjšega, kolikor toliko pomembnega dela na polju alpinistične ideologije. V tem delu nam postane jasno, ko nam je avtor s svojo vsestransko in bogato izkušnjo tako blizu, ko nam s svojim globokim prepričanjem odpira predele naše duševnosti, ki smo jih morda le podzvestno zaznali. Knjiga »Pomen in razvoj alpinizma« upošteva vse motive, ki ženejo človeka v planine in ga vodijo iz okostenosti življenja k činu, ki je utelešenje človeškega prerodenja v smeri popllemenitja in pravega vrednotenja življenja. Pri vsej splošnosti dr. Tumovega dela pa ne moremo prezreti pisateljeve originalnosti, ki pronica iz znanstveno-kritične presoje nazora o alpinizmu vseh pomembnejših alpinistov. Tu vidimo minuciozno analizo vsega dosedanjega razglabljanja te ideje, od katere usvaja avtor zrelo jedro, ki ga v duhoviti sintezi pod vplivom lastnega doživljanja oblikuje v svoj nazor, pred katerega popolnostjo zastrmimo.

Knjiga je dragocen dokument nele naše, temveč tudi svetovne alpinistične književnosti, obsegajoč v popolnosti dosedanja izkustva alpinističnega doživljanja, vsled česar smo mnenja, da ta knjiga ne sme manjkati v nobeni knjižnici pravega planinca in jo zato vsem toliko priporočamo. Knjiga stane broširana 90 Din, v platno vezana pa 120 Din. — Dobi se v vseh knjigarnah ali pa naroči pri klubu neposredno.

Turistovski klub »Skala«.

*

»Zboric«, VI, 6. Literarna priloga prinaša na uvodnem mestu članek za 40letnico pevca Janeza Zavrsana, dalje organizacijski vestnik in bogato koncertno kroniko, pregled novih muzikalij in razne novice iz glasbenega sveta. Glasbena priloga vsebuje Škerjančev ženski zbor »Iskre« na Akkerčev tekst, ki ga je izvajal na svojem koncertu 5. januarja zbor UJU, dalje V. Mirka »Mornarske« (tekst Janko Samec), obširno zasnovano zborovsko skladbo, pa E. Adamčičovo skladbo za visok glas in klavir, imenovano »Beneška« (tekst po narodni Joža Lovrenčič). — Zbore lepo priporočamo vsem pevcem, pevovodjem in pevskim društvom. Češki »Pevečki Vestnik« se je o njih zelo lahkotno izrazil, da ni mogel vedeti, kako ogromno delo opravljajo pri nas, kjer je izdajanje skladb po založnikih skoraj nemogoče postalo. Naročite se vsi zbori na »Zborec«!

*

Jadranska Straža. Z januarsko številko je prišla revija »Jadranska straža« v svoj deveti letnik. Kdor je spremljal njen razvoj od začetka, more konstatirati stalen napredek v vsakem oziru. Kakor vedno ima i ta številka lepih slik in razprav. Vsebinska je sledeča: Sesti januar. — Niko Bartulović: Prag na naš Jadran. — Milan A. Božić: Naša mladina. — A. Mervić: Naše morje (dalje prih.). — Dr. I. Rubčić: Austrij na naučno ispitivanje Jadrana sa strane Austrijanaca i potreba da se produži taj rad. — Mi-Mo: Sa putovanja pitomaca Pomorske vočne akademije do Levanta. — Viktor Car Emin: Okovan delija (novela). — Mil. Pavlović: Naši u ratu. — Društvene vesti. — Življenje naših izseljencev. — Turizem. — Listek: Iz kr. mornarice. — Z naše trgovske mornarice. — Iz inozemskih mornaric. — Veslaški sport. — Umetniška priloga. — Naročnina letno Din 120.—, Jadranska straža izhaja mesečno.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovorjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10 349. Tel. št. 23-28.

Službodobne

Kmetijski fant
zdrav in krepak, z dobrim šolskim spričevalom se takoj sprejme kot učencev v večji trgovini. — Pism. ponudbe brez priloge znamk na upravo pod »Takoi«.

Hišnika
v Kamniku sprejem. — Prednost: Upokojeni železničar živinorejec. Kmetec, Resljeva 13, Ljubljana.

Čevljarški vajenec
se sprejme. Mora biti talentiran in zdrav in imeti veselje do čevljar. Obrti. Prednost imajo z dežele, tudi deček brez staršev. Ako bo pridren in pošten, se sprejme v vso oskrbo. Nastop takoj. Anton Zalar, čevljar, Zg. Šiška 42.

Vajenka
potrebujem za mojo trgovino z mešanim blagom. Ista mora biti poštena, krščan., ubogljiva, zdrava in dobra računarica. Želijo se šolska spričevala in slika. Prednost imajo one z meščansko šolo. — Nastop 15. februarja t. l. Josip Moll, Trbovlje.

Službe iščejo

Gospodična
z meščansko in obrtno šolo ter trg. tečajem, išče kot začetnica primerno službo. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sirota« št. 393.

Kapelnik!
Verziran kapelnik išče službo. — Ponudbe pod »Kapelnik« na podružnico »Slovenca« v Mariboru.

500 Din nagrade
(ali se več) dobi oni, ki preskrbi kavicje zmožnemu mlademu fantu službo inkasanta, služe ali kaj sličnega v mestu Ljubljana. — Dopise poslati na upravo pod »Nagrada« št. 468.

Organist
cecilijanec, z večletno prakso — želi premeniti službo. Ima poleg samostojno obrt ter prav dobro spričevalo dosedanjega službovanja. Ponudbe pod »Priden in pošten« št. 405 na upravo.

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto) Prva oblast. koncesionirana Prospekt zastoni. Pišite ponj!

Poizvedbe

Zlata zapestnica
se je zgubila v nedeljo 11. jan. zjutraj od Unionske dvorane do Smetanove ulice Pošten najditelj naj jo odda g. Lešniku, Orožnova ulica 4, Maribor, proti nagradi.

Vnajem

Trgovino
z mešanim ali specerijskim blagom, ozir. lokal z inventarjem vzamem na prometnem kraju takoj v najem. Na račun event. zaloge plačam takoj 8000 do 10.000 Din, ostalo po dogovoru. Cenj. ponudbe na upravo pod »Dober promet« št. 467.

Kupimo

Ponudite in povzorite
suhe gobe z navedbo cene na naslov Franc Štirn, Št. Janž na Dolenjskem.

Vrednostne papirje
srečke obligacije, delnice kupuje upravnistvo »Merkur«, Ljubljana Šelenburgova ulica 6/II tel. 30-52.

GREŠITE MNOGO
»ako ne čitate redno SLOVENCA«

Glasba

Piano
skoraj nov, črn ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 306.

Prodamo

Volna, bombaž,
nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica 4 in Stari trg 12.

»Opalograf«
dobro ohranjen, se prod. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 459.

Puhasto perje
čisto čohano po 48 Din kg druga vrsta po 38 Din kg čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštnem povzetju L. BROZOVIC — Zagreb. Ulica 82 Kemična čistilnica perja.

Posrestva

Nova vila
štiristanovanjska na prodaj v bližini sv. Krištofa. Pojasnila pod »Ugodna lega 24«.

Izmed sodobnih književnih izdaj so

dr. Ivan Pregljevi izbrani spisi

priznana tako po vsebini kakor po opremi na prvem mestu.

Vsak zvezek stane broširan Din 45 — elegantno vezan Din 60.—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Na Vrhniki
kupim hišo s približno 3 joki sveta. Ponudbe z navedbo cene na upr. pod »Lepo 52«.

Krasna vila
blizu Celja — 6 sob itd., velik vrt, sadno drevje, parket, elektrika, vodo, kopalnica, kleti, v lep legi, se poceni prod. Breznik, Celje, Dolgo polje 1.

Obrt

Debele luskinate robe
kupite naizenele pri tisk. A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Najcenejši nakup drv ter trbloveljkega premoga po originalnih rudniških cenah pri J. Tičar, Maribor
Jedrska ul. 19
Telefon št. 24-15

Širite »Slovenca«!

D. d. pivovarne »Union« - Maribor

naznanja cenj. odjemalcem, da dne 17. jan. začne izdajati svoje priznane po monakovskem načinu varjeno

BOCK-PIVO

Globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša ljuba mamica, stara mati in teta, gospa

Ana Lapaine roj. Pruscha

v 58. letu starosti v sredo, dne 14. januarja 1931. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 16. januarja ob pol 3 popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 79, na pokopališče k Sv. Križu. V Ljubljani, dne 15. januarja 1931. Ana Kröll roj. Lapajne, hči; Joško, sin; Mihael Kröll, zet; Rihard in Gerti, vnuka, in ostalo sorodstvo.

Tridelne modroce

za pos. e je, v kompletni izvršitvi, polnjene z zdravno morsko travo, skupaj

Din 300.—
razpošilja po pošti z jamstvom, da se neodgovarjače zamenja brezplačno ali vrne denar. — Na zahtevo dobite brezplačni cenik 112 st. ani.

Trg. in odpr. tvrdka **Kastner & Ofler** Zagreb.

Od dobrega najboljši se je GRITZNER-ADLER šivalni stroji in kolo

Elegantna izvedba, najboljši material! Novosti: **Šivalni stroj** kot damska pisalna miza Le pri

IOS. PETELINC - LJUBLJANA
TELEFON INTERURBAN 2913 Zmerne cene, tudi na obroke

Ali ste že poravnali naročnino?

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Hranilnica
na **Jesenicah**
v župnišču najvarneje hrani **Vaš denar**
Urađuje vsak delavnik od 8.—12 in od 14.—17., ob nedeljah od 15.—17.

V globoki žalosti naznanjamo tužno vest, da nas je za vedno zapustila naša dobra soproga, mamica, stara mamica in teta, gospa **JOZICA ŽELEZNIK** soproga sod. služe v p. in posest, ki je danes ob 7 zjutraj, po dolgi mučni bolezni, v 59. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb drage rajke bo v soboto ob 3 pop. iz Rožne doline, cesta V, št. 24, na pokopališče na Viču. Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi na Viču. Žalujoči rodbini **Železnik-Grabnar**. Pogrebni zavod Malavašič, Vič.

Moč treh
Roman iz leta 1955.
Atma! je pomislil. Atma mu mora pomagati. Atma ima pač sredstva in moči, da zopet najde, česar on sam ni mogel najti s svojo čudovito iznajdbo. Pustil je torej žarilnik in teklo po hodnikih in rovi, dokler ni našel Atme. Našel ga je v pogovoru z Erikom Truworjem. Besede in stavki so mu udarjali na uho, na kar v svoji razburjenosti skoro ni pazil. »Prisili, ne da bi ranil! Rabi moč, ne da bi ubijal!«
»Če gre, Atma. Nočem moriti. Vendar naj ne rabim moči, ker bi mogli poginiti uporniki?«
»Ne! Z močjo smo prejeli dolžnost, da jo rabimo. O uporabi bomo morali polagati račun. Velikost moči nam dovoljuje, da izhajamo brez moritve.«
Zapovedujoča volja se je vila iz Indčevega telesa. Njegov miren, enakomeren govor je učinkoval tudi na Silvestra. Preplašen in razburjen je bil vstopil v sobo. Le ena misel ga je gonila, da izprosi od Atme pomoči. Sedaj je pozabil svoje skrbi in želje in ta ga je očaral. Sedel je, da počaka konec razlage. Atma ga je motril za kratek hip in izrazil globokega sočutja se je zrealil na njegovem kovinasto barvnem obrazu. »Jana ni v nevarnosti.«
Atma je izgovoril polglasno, Erik Truwor skoro ni slišal. Silvester je občutil besede ko hladilen balzam. »Jana ni v nevarnosti.« Neslišno je ponavljal tolažeče besede nešteto krat pri sebi in zlezal pri tem vedno bolj na svojem stolu v dve gube. Nastopila je

Gospodarska zveza
v Ljubljani
ima stalno na zalogi:
Deželne pridelke - žito - mlevske izdelke - specerijsko in kolonialno blago - sadje - mesne izdelke - užno sadje - semena - seno - slamo - Težakovo
olje za živino - kmetijske stroje in orodja - umetna gnojila - cement - premog itd. - Zastopstvo za prodajo kisline v Dravski banovini

reakcija. Šele zdaj je začutil napore zadnjih dni. Po dnevi v delavnici. Ponoči napejal antene. Vmes počival le nekaj kratkih uric. Srce je tolklo zamokleje, polščala se ga je svinčena utrujenost, ko je sam od sebe ponavljal besede: »Jana ni v nevarnosti.«
Njegove misli so splavale. Kakšno življenje živi vendar. Pustolovsko, preganjan od usode in zaznamovan od začetka. Le enkrat je prišla njegova življenjska ladja v mirno vodovje. Takrat v Trentonu, ko je živel mirno v svojem poklicu v državnih tovarnah. Ko mu je postala Hartejeva hiša druga domovina, ko mu je vzevela nežna srečna ljubezen. Kakšen vrag ga je tedaj silil, da je skušal izumiti iznajdbo, ono iznajdbo, radi katere je bil izgubil že njegov oče prostost in življenje. Ali ni bila nesreča nerazdružljiva v vprašanju? Ali ne prinaša poskus, rešiti ta problem, smrt in pogin vsakomur, ki se z njim peča.
Kako srečno bi se mu bilo razvilo življenje brez te iznajdbe. Sedaj bi mogel biti še v Trentonu združen z Jano, bi lahko tam živel mirno z njo. Gotovo, samo ko vsakdanji človek, kot navaden tovarniški inženjer, nezadno kolesce v velikanskem obratu. Častihlepnost bi bil moral pokopati. Toda zato bi bil dosegel skromno srečo. Življenje z Jano. Nihče si ne bi bil tam drznil, se ne bi bil mogel drzniti in ga po tako kratkem času po poroki odtrgati od žene. Koliko bolečin bi si bil prihranil. Zapor in obsodbo. Težke dneve v Sing-Singu.
Dvignil je glavo in njegov pogled se je srečal z Atminim. Zdelo se je, da je Indec čital vsako misel za Silvestrovim čelom. Odkimal je z glavo in Silvester je razumel zmisel. Ne bi mu bilo prihranjeno! Tudi če ne bi bil nikoli mislil na veliki, nevarni izum, bi ga bile so-

vražne sile iztrgale iz tihe sreče. Taka je bila pač usoda, kateri ne more nihče uteči.
Nauki Pankong Coa so zopet oživele. »Si smo privezani na kolo življenja in moramo... volje slediti njegovim vrtežem. Samo malo moremo v vsakem mnogih življenj, v katere smo obsojeni, spreminiti naš položaj na kolesu.«
Kakor v sanjah so se mu podile misli v možganih. Kakor v sanjah je slišal glas Erika Truworja: »Potrebujem te, Atma. Ako se poslužim moči, moraš iti kot moj... kot naš poslanec k ljudem in jim sporočiti mojo voljo.«
Indec je prikimal z glavo. »Sel bom, kadar pride čas. Congkapa pravi: Pojdi k ljudem, da jim naznaniš novi red stvari...«
Zamolklo bobnenje je prekinilo besede. Ledene votline so se stresle in zamajale. Kakor da bi treščile težke plasti ledu v viharju hreščeece druga ob drugo. Tla, kjer so stali, so se zamajala.
»Žarilnik...!«
Atma je izgovoril, preden sta prišla še Erik Truwor ali Silvester do besede. »Kje stoji veliki žarilnik?«
»Na spodnjem hodniku.«
»Gor z njim! Od spodaj prihaja voda.«
Indec je že hitel k spodnjemu rovu. Erik Truwor in Silvester sta mu sledila. Po širokih ledenih stopnicah je držala pot do najnižjega rova, ki je vodil k delavnicam in laboratoriju. Ob navadnem času lahka in udobna pot. Sedaj je šlo le s previdnostjo. Izgledalo je, da se je cela gora obrnila za trideset stopinj in v tej poševni legi si mogel skrajno težko po gladkih stopnicah.
Na eni stopnici je stal mali žarilnik, ki so ga prinesli že iz Amerike s seboj.